

Juridiska avdelningen
Johan Larsson

Underlag för delegering av ärenden enligt lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Inledning

Detta underlag består av två delar

- Del 1 – beskriver utformningen av den nya lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen och vilka kommunalrättsliga regler som gäller för delegering av ärenden.
- Del 2 – underlag för utformning av delegationsordning avseende ärenden enligt lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen.

Del 1

Vilken nämnd ansvarar för tillsynen enligt den nya lagen?

Enligt lagförslaget 4 § ansvarar *den kommunala nämnd som ansvarar för miljö- och hälsoskyddsområdet* för tillsyn över att den nya lagen och anslutande föreskrifter följs. Detta får förstås som att det som avses är den nämnd som fullgör kommunens uppgifter enligt miljöbalken.

Delegering av ärenden förutsätter att nämnden ansvarar för området i sig. Eftersom nämnden enbart kan delegera beslut i ärenden/ärendegrupper inom ramen för sitt eget ansvarsområde är det viktigt att ta reda på hur ansvarsfördelningen mellan nämnderna ser ut innan ett förslag till beslut om delegering tas fram.

Det har kommit frågor till förbundet om hur kommunen bör gå tillväga om tillsynen enligt den nya lagen ska läggas på krisledningsnämnden. Avseende denna fråga hänvisar vi till SKR:s [information om krisledningsnämnden](#).

När kan beslut om delegering av ärenden enligt den nya lagen fattas?

Denna promemoria har upprättats med utgångspunkt i lagrådsremissen¹ avseende den nya lagen. Remissen lämnades utan erinran av Lagrådet² den 28 maj 2020.

¹ <https://www.lagradet.se/wp-content/uploads/2020/05/Lagr%C3%A5dsremiss-En-ny-lag-om-tillf%C3%A4lliga-smittskydds%C3%A5tg%C3%A4rder-p%C3%A5-serveringsst%C3%A4llen.pdf>

Vi gör bedömningen att beslut om delegering inte kan fattas av den ansvariga nämnden förrän lagförslaget har antagits av Riksdagen. I dagsläget är det inte klart när detta kommer att ske.

Detta underlag bör fram till dess betraktas som ett underlag för beredningen inför ett beslut om delegering.

Ärenden/ärendegrupper som omfattas av delegationsförbud

Bestämmelserna om nämnder i kommunallagen (2017:725), KL, gäller för delegation av ärenden inom miljönämnderna. Det innebär att KL:s allmänna bestämmelser om delegering gäller, bl.a. vad gäller vissa ärenden och ärendegrupper där beslutanderätten inte får delegeras (s.k. delegationsförbud).

Nämnden måste i normalfallet alltid besluta i ärenden/ärendegrupper som omfattas av delegeringsförbud enligt KL respektive speciallag. Det finns dock en viss möjlighet till undantag från denna huvudregel vad avser brådskande ärenden (se nedan).

6 KAP 38 § KL

Beslutanderätten får inte delegeras när det gäller

- 1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,**
- 2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,**
- 3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,**
- 4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller**
- 5. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.**

Den nya lagen innehåller inget ytterligare förbud mot delegering av ärenden än vad som framgår av KL:s bestämmelser.

Undantag från delegationsförbudet för brådskande ärenden

I vissa fall kan även sådana ärenden som omfattas av delegationsförbud delegeras 6 kap. 39 § KL). Det gäller enbart sådana ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Det är bara ordföranden eller annan ledamot i nämnden som kan ges rätt att besluta i brådskande ärenden.

² <https://www.lagradet.se/wp-content/uploads/2020/05/En-ny-lag-om-tillf%C3%A4lliga-smittskydds%C3%A5tg%C3%A4rder-p%C3%A5-serveringsst%C3%A4llen.pdf>

Beslut om förelägganden eller förbud enligt den nya lagen kan enligt vår bedömning enbart i undantagsfall betraktas som ett brådskade ärende.

Delegering av ärenden inom gemensamma nämnder och inom ramen för interkommunal avtalssamverkan

För delegering av ärenden inom en gemensam nämnd i vilken två eller flera kommuner samverkar finns det särskilda bestämmelser i 9 kap. 30 § KL. Dessa kompletterar bestämmelserna om delegering i 6 respektive 7 kap. KL (9 kap. 23 § KL).

- En gemensam nämnd får uppdra åt en anställd i någon av de samverkande kommunerna att besluta på nämndens vägnar.
- Ett sådant uppdrag får bara lämnas inom ramen för de begränsningar som följer av 7 kap. 5 § KL.
- Bestämmelser om förvaltningschefens vidaredelegering finns i 9 kap. 31 § KL.
- Samma formella krav gäller vid delegering med stöd av 9 kap. 30–31 §§ KL som vid annan delegering av ärenden.

SKR har tagit fram ett underlag om interkommunal avtalssamverkan som bl.a. behandlar frågor om delegering av ärenden. Detta underlag hittar du på [SKR:s hemsida](#).

Del 2

Underlag för utformning av delegation avseende ärenden enligt lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Denna bilaga kompletterar en promemoria som handlar om förutsättningar för delegering av ärenden. Bilagan bör läsas parallellt med promemorian.

I det nedanstående redovisas ett förslag till underlag för det lokala arbetet med att ta fram en delegationsordning för ärenden enligt lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Underlaget är utformat för att kunna utgöra en komplett delegationsordning för ärendehandläggning enligt den nya lagen. Underlagets uppbyggnad följer handlägningsprocessen för ett tillsynsärende enligt lagen.

Delegationsordning för ärenden enligt lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Inledning

Med stöd av 6 kap. 37 och 39 samt 7 kap. 5 § kommunallagen (2017:725), KL, och med beaktande av de begränsningar som framgår av 6 kap. 38 § KL beslutar **X-nämnden** att i nedan redovisade ärenden/ärendegrupper uppdra beslutanderätten till där angivna delegater.

Generell begränsning av delegeringens omfattning

Delegeringen ger inte rätt att avgöra ärenden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, med undantag för befogenheten att besluta i brådskande ärenden enligt 6 kap. 39 § KL.

Anmälan av beslut

- Beslut som fattas med stöd av delegation från nämnden ska anmälas vid nästkommande nämndsammanträde om inget annat framgår nedan (6 kap. 40 § och 7 kap. 8 § KL).
- Beslut i brådskande ärenden som fattas med stöd av 6 kap. 39 § KL ska alltid anmälas vid nästa sammanträde med nämnden (6 kap. 40 § andra stycket KL).
- Förvaltningschefens beslut om vidaredelegation ska i sin helhet anmälas vid nästa sammanträde med nämnden (7 kap. 8 § KL).
- Beslut som fattas med stöd av vidaredelegation från förvaltningschefen ska anmälas till förvaltningschefen (7 kap. 8 § KL).

Delegerade ärenden/ärendegrupper

Där inget annat anges avser lagrumshänvisningar lagen (2020:XXX) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Hänvisningar avser följande lagar: kommunallagen (2017:725), KL, samt förvaltningslagen (2017:900), FL.

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Föreskrift	Delegat(er)	Anm.
Beslut i brådskande ärenden				
1	Beslut i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas	6 kap. 39 § KL	Ordföranden Vid nämndens ordförandes frånvaro eller förfall; nämndens vice ordförande	
Förvaltningschefens vidaredelegering				
2	Beslut om vidaredelegering av beslutanderätten till annan anställd i kommunen, i den mån beslutanderätt enligt denna delegationsordning delegerats till förvaltningschef inom nämndens verksamhetsområde	7 kap. 6 § KL	Förvaltningschefen	
Beslut under handläggningen				
3	Beslut att avskriva ett ärende från vidare handläggning, exempelvis obefogade klagomål			
4	Beslut att avvisa en framställning som är så ofullständig eller oklar att den inte kan tas upp till prövning	20 § andra stycket FL		

5	Beslut att begära att den som anlitar ombud ska medverka personligen vid handläggningen av ett ärende	14 § första stycket FL		
6	Beslut att ett ombud eller biträde som är olämpligt för sitt uppdrag inte längre får medverka i ärendet	14 § andra stycket FL		
7	Beslut att begära att ett ombud styrker sin behörighet genom en skriftlig eller muntlig fullmakt med det innehåll som framgår av 15 § första stycket FL	15 § första stycket FL		
8	Beslut att förelägga part eller ombud att styrka ombudets behörighet genom en fullmakt med det innehåll som framgår av 15 § första stycket FL	15 § andra stycket FL		
9	Beslut att begära att en handling bekräftas av avsändaren	21 § FL		
Upplysningar och tillträde				
10	Beslut om att av den som driver serveringsställe begära de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.	5 §		
11	Beslut om att begära tillträde till sådana lokaler, områden och entréer som avses i 3 § för att utöva tillsynen.	5 §		
12	Beslut om att hos Polismyndigheten begära sådan hjälp som behövs för genomförande av åtgärder enligt lagens 5 §.	6 §		
Förelägganden och förbud				

13	<p>Beslut om föreläggande att vidta smittskyddsåtgärder enligt lagens 3 § och anslutande föreskrifter för att förhindra spridning av det virus som orsakar covid-19.</p> <p>Sådant föreläggande får förenas med fast eller löpande vite om maximalt X skr.</p>	7 och 8 §§		
14	<p>Beslut om föreläggande om stängning av serveringsställe för viss tidsperiod eller tills vidare.</p> <p>Sådant föreläggande får förenas med fast eller löpande vite om maximalt X skr.</p>	7 och 8 §§		
15	<p>Beslut om föreläggande om stängning av viss del av serveringsställe för viss tidsperiod eller tills vidare.</p> <p>Sådant föreläggande får förenas med fast eller löpande vite om maximalt X skr.</p>	7 och 8 §§		
16	<p>Beslut om föreläggande om stängning av hela eller del av serveringsställe under vissa tider på dygnet.</p> <p>Sådant föreläggande får förenas med fast eller löpande vite om maximalt X skr.</p>	7 och 8 §§		
17	<p>Beslut om förordnande att ett föreläggande ska börja gälla vid en annan tidpunkt än den som anges i 7 § tredje stycket</p>	7 § tredje stycket		
18	<p>Återkallelse av ett föreläggande som meddelats med stöd av delegering.</p>			

Genomförande/verkställighet av föreläggande eller förbud				
19	Beslut om att ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vite.	6 § lagen (1985:206) om viten		
Överklaganden, rättidsprövning och rättelse av beslut				
20	Överklagande av beslut eller dom som innebär en ändring av delegatens beslut.			
21	Beslut om rättelse/ändring av beslut som delegaten fattat enligt de förutsättningar som anges i 36–39 §§ FL	36–39 §§ FL		
22	Beslut att avvisa överklagande av beslut som för sent inkommet enligt vad som anges i 45 § första stycket andra meningen FL	45 § första stycket andra meningen FL		